

Verksamhetsområde 2

Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

Verksamhets-
berättelse
2016

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1	Viktiga händelser	4
2	Mål och resultat	7
2.1	Måluppfyllelse	7
	Livskvalitet - den attraktiva kommunen	7
	Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner	7
	God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter	11
	Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser.....	11
	Attraktiv arbetsgivare	12
	Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.....	12
	Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.....	12
	Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.....	12
2.2	Uppföljning av uppdrag från kommun- och nämndplan.....	13
	Konkurrensutsättning.....	13
	Ekologiska livsmedel.....	13
	Taxor och avgifter	13
	Arbeta för ökad lärartäthet i lågstadiet	13
	Genomlys behovet av grundskoleplatser i alla kommundelar	13
	Inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning.....	14
	Stärka studie- och yrkesvägledningen.....	14
	"En skola för var och en" - inkluderande lärmiljöer	14
	Fortsatt arbete med värdegrund och inkluderande lärmiljöer	15
	Fritidshemmens kvalitet.....	15
	Förvaltningen tar fram en IT-strategiplan	15
	Översyn av samtliga styrdokument.....	15
	Gemensamt mellan nämnderna BUN, SN och GAN	16
	Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning hos barn och unga.....	16
	Föräldrastöd.....	16
	Nyanlända elever.....	16
	Gemensamt mellan nämnderna BUN och GAN	17
	Sommarskola	17

2.3	Uppföljning av verksamhet och kvalitet.....	17
2.4	Uppföljning av verksamhet och ekonomi	20
	Resultaträkning för verksamhetsområde grundskola och grundsärskola inklusive fritidshem	22
	Driftsredovisning per verksamhet.....	23
3	Uppföljning av riskhanteringsplan.....	25
4	Sammanfattande slutsatser utifrån analysunderlag	26
4.1	Slutsatser.....	26
4.2	Prioriterade områden att arbeta vidare med.....	26

1 Viktiga händelser

Grundskolan uppmärksammas

Tyresö hamnar i år på plats nummer 48 av Sveriges 290 skolkommuner i SKL:s årliga ranking Öppna jämförelser. resultat som innebär att kommunen klättrat på listan och sedan 2015 är vi en av de 50 bästa skolkommunerna i landet – ett mål som kommunen haft länge. Nyboda skola har under året blivit uppmärksammat tack vare arbetet med främst nyanlända elever och haft besök av både kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke och partiledaren Anna Kinberg Batra.

Statlig satsning på lärarlöner

Regeringens satsning Lärarlönelyftet har ökat lönespridningen bland lärarna och höjt medellönen. Bland de som uppfyllde grundkraven var det 54 procent som fick ta del av lönepåslaget. Kommunen fick totalt 12,5 miljoner i statliga medel till satsningen varav 6,1 miljoner kronor nyttjades hösten 2016. Grundskolan fick ta del av cirka 84 procent av den totala budgeten vilket kom 242 legitimerade lärare, utbildade fritidspedagoger och modersmålslärare till del. Löneökningarna blir permanenta i Tyresö kommun.

Ändringar i läroplanen och utökning av timplanen

Under sommaren 2016 kom två kompletterande delar till läroplanen (lgr11) kapitel 3 för förskoleklassen samt kapitel 4 för fritidshemmet, vilket kommer att leda till en genomgång av verksamheterna.

Med start 1 juli 2016 utökades undervisningstiden i matematik med 105 timmar i grundskolan, grundsärskolan (utom träningsskolan), specialskolan och sameskolan. Den utökade undervisningstiden gällde för elever som började årskurs 4 hösten 2016 (för elever som gick i årskurs 5-9 tillämpades övergångsbestämmelser). Den totala undervisningstiden i matematik för de eleverna blev därmed minst 1 125 timmar. Enligt den kommunala finansieringsprincipen ska beslut som innebär nya obligatoriska uppgifter för kommunerna åtföljas av en statlig finansiering. Under 2016 avsattes medel för detta ändamål inom det Allmänna bidraget till kommuner.

Ny lagstiftning och nya Allmänna råd om utbildning för nyanlända elever

Med Skolverkets nya Allmänna råd från april 2016 kom tydligare skrivningar om vad som gäller för undervisning av nyanlända. Den verksamhet som bedrevs i Tyresö uppfyllde i stort kraven i de Allmänna råden. De nya kraven på kartläggning enligt Skolverkets kartläggningsmaterial ställer krav på ändrade rutiner kring mottagandet. Första mottagningsmötet (reglerat i Skollagen) sköts numera av chef för modersmålsenheten tillsammans med modersmålslärare och den nyanlända eleven. Därefter tar skolan emot och genomför två obligatoriska kartläggningar: elevens användning av skriftspråk (litteracitet) och elevens

förmåga att använda matematiskt tänkande (numeracitet). Detta kräver mer resurser lokalt än tidigare modell.

Organisationen verkställs och utvärderas

Den 1 januari 2016 realiserades förvaltningens nya organisation.

Förskoleverksamheten skiljdes från grundskolans organisation och verksamhetscheferna för förskola och grundskola blev chefer för förskolechefer respektive rektorer. För att åstadkomma en organisation med en ökad likvärdighet mellan de kommunala grundskolorna, större möjligheter för rektorerna att driva ett gott pedagogiskt ledarskap samt en hållbar organisation där resurserna används på ett effektivt sätt var målet att varje skola skulle ha en rektor. Under året rekryterades nio rektorer och organisationen gick från att ha totalt nio rektorer till tolv rektorer vid årets slut. Under hösten delades enheten Krusboda och Dalens skolor till två separata enheter. Därmed kvarstår endast en enhet med fler än en skola under samma rektor, vilket är Fornuddens skola och Sofiebergsskolan.

I syfte att stärka koncerntänket och likvärdigheten för alla våra barn och elever togs beslut om att centralisera kostnaderna för lokalhyror och rektorslöner med start 2016. Beslutet innebar att elevpengen till skolorna minskades och att kostnadsfördelningen handläggs på förvaltningsnivå. Förberedelser påbörjades hösten 2016 inför starten av en ny samlad kostorganisation i kommunen. Med start 2017 kommer rektorer att frigöras från arbetsgivaransvaret för kökspersonal samt det operativa ansvaret för måltider i skolan. Kostnader för skolmåltid kommer att regleras genom ett portionspris.

Den centrala administrationen har förstärkts/omorganiserats under 2016.

Funktionerna hanterar resursfördelning inom förskola, administration inom barn- och elevhälsan samt kvalitet och resultatuppföljning på grundskolan.

Under april-oktober utvärderades förvaltningens omorganisation. Ett hundratal personer intervjuades, såväl chefer och personal inom förvaltningen, som andra förvaltningschefer och chefer inom centralt placerade stödfunktioner.

Majoriteten ställde sig positiva till delningen av förskola och grundskola och de effekter som följer av att respektive verksamhetsområde ges fullt fokus och leds av varsin verksamhetschef. Många utvecklingsprocesser har dragits igång och det finns stor förväntan på dess resultat.

Andelen nyanlända ökade under 2016

Läsåret 2015/2016 tog enheten för mångfaldsfrågor emot dubbelt så många ungdomar (94 stycken) som läsåret innan. De flesta var ensamkommande ungdomar från Afghanistan, men det kom även ett antal ensamkommande ungdomar från Somalia och Eritrea. Ett fåtal familjer med uppehållstillstånd kom från Syrien. Flertalet nyanlända kom till högstadiets årskurs 8 och 9.

Modersmålstjänsterna utökades och beträffande dari blev ökningen två heltidstjänster. Spridningen bland skolor som tog emot nyanlända ökade. Trots ökningen fick nyanlända snabbt en skolplacering. För att kunna höja flerspråkiga elevers resultat och skolornas meritvärden behövs stora insatser i svenska som andra språk, studiehandledning och möjlighet att utveckla sitt modersmål.

Behoven av elevplatser utreds

Under året utreddes behovet av elevplatserna på Dalskolan. Det konstaterades att det finns ett behov av elevplatser på skolan även framöver. Trots utredningen om Dalskolans framtid sökte fler elever än tidigare till årkurs 7 på skolan.

Ett ökat behov av elevplatser i årskurserna F-3 ledde under hösten till att beslut togs om att Sofiebergskolan endast ska ta emot elever i dessa årskurser. En långsiktig strategi, ur såväl ett pedagogiskt som ekonomiskt perspektiv, är att skapa skolor där lokalerna ger möjlighet till en F-9-organisation.

Minskad administration för tilläggsbeloppen

Modellen för fördelning av tilläggsbeloppen ändrades under 2016. Tidigare ansökte skolorna om alla typ av tilläggsbelopp. Det ändrades och cirka 40 procent av tilläggsbeloppen fördelades under 2016 direkt ut till kommunala skolorna utifrån samma fördelningsprinciper som den sociodemografiska modellen. Ändringen gällde behovsnivåerna 1-3 av 4. Det nya tillvägagångssättet har lett till ett minskat ansöknings- och dokumentationsförfarande, såväl på skolnivå som på förvaltningsnivå.

Nya planer som möjliggör långsiktigt arbete

Under året utarbetades fyra strategiska planer för förvaltningens arbete med behov av lokaler, digitalisering, säkerhet och gemensamma värdegrund.

Under året startade även en arbetsgrupp för att arbeta mer strategiskt och långsiktigt med rekrytering. Inom grundskolan finns ett stort rekryteringsbehov av lärare.

Ökat fokus på säkerhetsarbete

Vid två tillfällen har förvaltningen övat sin krisorganisation. Under våren övades scenariot skolskjutning och under hösten övades scenariot gisslantagning på förskola. Utvärderingsrapporten av höstens övning visade att barn- och utbildningsförvaltningen hade bra rutiner och arbetssätt för att hantera en krissituation. Vissa förbättringsområden lyftes fram, exempelvis att tydliggöra roller och rutiner.

Sista skolköket byggs om från mottagningskök till tillagningskök

Under året påbörjades ombyggnationen av Sofiebergsskolans skolkök. Det innebär att målet att alla skolkök ska vara upprustade och ha möjlighet kan laga mat nära eleverna snart är uppfyllt.

Språkutvecklande arbetssätt

Barn- och elevhälsans resurs- och utvecklingscenter (RUC), som tidigare hette Språkoteket och Skoldatateket, fick under året ett utökat uppdrag att erbjuda konsultations- och kompetensutvecklingsstöd inom ett ännu vidare fält än tidigare, inte minst med fokus på språkutvecklande arbetssätt. Resursen erbjuds till såväl förskola som grundskola.

2 Mål och resultat

2.1 Måluppfyllelse

Strategiskt målområde

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Visionen om Tyresö som den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen ska prägla allt arbete. Det ska vara styrande för den fysiska planeringen av kommunen. Det ska prägla den mångfald av verksamheter som bedrivs av kommunen eller finansieras via kommunen oavsett om det handlar om skola, äldreomsorg eller parkförvaltning. En genomtänkt och långsiktig stadsplanering ska möjliggöra ett Tyresö som växer och tar ansvar i Stockholmsregionen, samtidigt som Tyresös värden - närhet till naturen och stora grönområden, närhet till vatten och skärgård, närhet till storstaden och vår trygghet i vardagen - ska värnas. Det ska vara lätt att leva i Tyresö och vara Tyresöbo. Tillsammans, i dialog med alla Tyresöbor, skapar vi framtidens Tyresö, den attraktivaste kommunen där man vill leva hela livet.

Strategiskt mål

Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Barn- och utbildningsnämnden har definierat tre delmål för att nå målet att bli en av Sveriges bästa skolkommuner. För att nå målet ska förskola och skola präglas av trygghet, delaktighet och höga resultat.

Kommentar: Tyresö hamnar i år på plats nummer 48 av Sveriges 290 skolkommuner i SKL:s årliga ranking Öppna jämförelser. Resultatet innebär att kommunen klättrat på listan och sedan 2015 är vi en av de 50 bästa skolkommunerna i landet - ett mål som kommunen haft länge.

Grundskolan når höga resultat för det strategiska målet att Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner. Eleverna har höga kunskapsresultat. Meritvärde, andel behöriga till gymnasiet samt andel elever med fullständiga betyg har haft

en positiv utveckling de senaste åren. Något sämre resultat när det gäller elever med fullständiga betyg vårterminen 2016. Även områdena delaktighet och trygghet visar ökande eller stabila resultat. Eleverna är i hög grad nöjda med sin skola.

Indikator

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Grundskola - Elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) (N15436)	87,50%	92,70%	92,00%*
Grundskola - genomsnittligt meritvärde, årskurs 9 kommunala skolor (16 ämnen) (N15403)	217,20	224,80	228,90*
Grundskola, årskurs 2 - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Jag är nöjd med verksamheten på mitt barns fritidshem" (föräldraenkät)	89,00%	85,00%	89,00%
Grundskola - andel elever i årskurs 5 som instämmer på påståendet "Jag är nöjd med min skola"	83,00%	87,00%	87,00%
Grundskola - andel elever som är nöjda med sin skola (årskurs 8)	80,00%	82,00%	82,00%
Grundskola - ogiltig frånvaro i högstadiet (årskurs 7-9)	2,83%	3,21%	3,10%

* Från och med 2016 exkluderas elever med okänd bakgrund. Elever med okänd bakgrund avser elever som saknar uppgift om personnummer.

Nämndmål

Upplevelsen av trygghet ska öka i grundskolan

Miljön i grundskolan och grundsärskolan inklusive fritidshemmen ska vara trygg, inkluderande och inspirerande. Det gäller såväl fysisk trygghet som den psykosociala miljön. Mobbning får inte förekomma och alla elever ska bli sedda och känna sig trygga. Miljön ska präglas av arbetsro och bidra till lust att lära och utvecklas. Samtliga elever ska vara trygga i skolan.

Kommentar: Målet bedöms i hög grad uppfyllt. Elev- och föräldraenkäten visar ett stabilt och positivt resultat. Exempel på aktiviteter från enheterna är utvecklad rastverksamhet, trygghetsteam fördjupas i arbetet med förebyggande insatser, Friends/kamratstödjare/fadderverksamhet, mer strukturerat elevhälsoarbete, trivselregler utarbetade med eleverna, implementering av likabehandlingsplan, heltäckande rastvaktssystem, kartläggning av trygga samt otrygga områden på skolan.

Indikator

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Grundskola - andel elever i årskurs 5 som instämmer på påståendet "jag känner mig trygg i skolan" (elevenkät)	90,00%	91,00%	92,00%
Grundskola - andel elever i årskurs 8 som instämmer på påståendet "jag känner mig trygg i skolan" (elevenkät)	90,00%	89,00%	89,00%

*Nämndmål***Kunskapsresultaten ska öka och hålla en hög kvalitet**

Kunskapsresultaten står i centrum för skolan och alla elever ska ges långsiktiga förutsättningar att lära och utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Kommentar: Målet bedöms i hög grad uppfyllt. Meritvärdet ökar, andel behöriga är lika mot föregående år, men det är sämre resultat på andelen elever som har fullständiga betyg. Exempel på aktiviteter från enheterna är höga förväntningar på eleverna, organisera ett väl fungerande elevhälsoarbete, tillgänglig undervisning för alla elever, kollegial kompetensutveckling, upprätta pedagogiskt årshjul, utveckling av analys och resultatuppföljning, elevledda utvecklingssamtal, läxhjälp.

Indikator

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Grundskola - Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%) (N15419)	81,80%	84,80%	81,30%

* Från och med 2016 exkluderas elever med okänd bakgrund. Elever med okänd bakgrund avser elever som saknar uppgift om personnummer.

En skola har gjort en kraftig resultatförsämring mellan 2015-2016, vilket påverkar kommunens resultat 2016.

*Nämndmål***Elevers och vårdnadshavares delaktighet i skolan ska öka**

Det är viktigt att känna sig delaktig i verksamheten. Genom tydlig information om vad man faktiskt kan vara med och påverka och genom tillgängliga samverkanskanaler ökar delaktigheten. Delaktighet är ett förbättringsområde gällande elever och föräldrar enligt tidigare enkäter.

Kommentar: Målet bedöms i hög grad uppfyllt. Trenden är att elever och vårdnadshavare upplever att delaktigheten ökar. Ett flertal aktiviteter har skett ute på enheterna med bland annat ökad närvaro på föräldramöten,

elevsammansatta råd för reellt elevinflytande, elevledda utvecklingssamtal, samt att tydliggöra dialogen med föräldrar om elevens utveckling mot kunskapskrav. Inom enheterna arbetar man med bedömning för lärande vilket innebär att eleven stärks i att äga sin läroprocess.

Indikator

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Grundskola - andel elever i årskurs 5 som instämmer på påståendet "lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" (elevenkät)	82,00%	84,00%	85,00%
Grundskola - andel elever i årskurs 8 som instämmer på påståendet "lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" (elevenkät)	67,00%	65,00%	71,00%
Grundskola, årskurs 5 - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål" (föräldraenkät)	70,00%	74,00%	71,00%
Grundskola, årskurs 8 - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål" (föräldraenkät)	59,00%	66,00%	68,00%

Nämndmål

Elever i Tyresö har kunskap och förmåga att göra väl underbyggda val för fortsatta studier och framtida yrkesval

Kommentar: Målet bedöms delvis vara uppfyllt. Förvaltningen fortsätter med planen för studie- och yrkesvägledning (SYV-planen) för att möjliggöra väl underbyggda val av fortsatta studier. En arbetsgrupp är bildad sedan tidigare och består av SYV från grundskola, gymnasium och vuxenutbildningen. Ett resultat är att informationen om SYV-uppdraget på hemsidan har förbättrats. Fortsatt revidering pågår av övergångsplan från grundskola till gymnasiet.

Indikator

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Grundskola - andel elever som fullföljt gymnasieutbildning efter fyra år	-	79,60%	76,90%

*Strategiskt målområde***God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter**

Tyresö kommun har en långsiktigt stabil ekonomi med fokus på kommande generationer. För en långsiktigt stabil ekonomi är det nödvändigt att ha vissa överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden mot våra medarbetare. Kommunens arbete präglas av effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. En strävan är att samordna resurser och se till gemensamma behov som kommunen och medarbetarna har. Tyresö kommun visar respekt för skattebetalarna - Tyresöborna - genom att sträva efter kostnadseffektivitet och arbetsmetoder som ger bästa möjliga resultat. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att möjliggöra god och långsiktig hushållning i kommunen.

*Strategiskt mål***Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser**

Kommentar: Totalt sett är verksamhetsområdets ekonomi inte i balans.

En stor del av underskottet beror på att behovsbedömningen för grundsärskolan var för svagt underbyggd i samband med budget. Grundsärskolans utförarsida i de yngre åldrarna (årskurs 1-6) visar också underskott. Grundsärskolan är anslagsfinansierad. Under året har grundsärskolans utförarsida redovisats som en resultatenhet, som förberedelse för skarpt läge 2017. Grundsärskolans utförarens resultat för 2016 ska inte föras över till 2017.

Demografiprognosen som låg till grund för budget på både beställar- och utförarsidan visade sig vara för låg i framförallt de äldre åldrarna på grundskolan. Prognosen för nyttjandegraden i fritidshem, framförallt årskurs 3-6, var också för lågt satt. I samband med bokslutet justerades detta med ett extra tillskott på 4,4 Mkr på beställarsidan från kommunens buffert för demografiförändringar.

I övrigt visar utförarsidans grundskolor underskott 5,2 Mkr som överförs till 2017. Där ingår en ökad semesterlöneskuld med 0,9 Mkr samt avgångsvederlag 1,2 Mkr. Som helhet beror resterande underskott på obalans mellan antalet elever och personalkostnaderna. Fyra av skolorna står för huvuddelen av underskottet, och fördjupad uppföljning sker i dessa verksamheter. För två av enheterna tycks den negativa trenden ha brutits under senare delen av hösten.

Indikator

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Ekonomiskt nettoresultat, Tkr	-7 295	-5 853	-7 596

*Strategiskt målområde***Attraktiv arbetsgivare**

Tyresö kommun präglas av en god service till medborgarna. För detta krävs motiverade och kompetenta chefer och medarbetare samt ett kreativt och gott arbetsklimat. Tyresö ska stärka sin profil som attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Tyresö erbjuder många vägar in till arbete i kommunen. Vi erbjuder stimulerande arbetsuppgifter i en utvecklande miljö, god arbetsmiljö, goda möjligheter till utveckling av karriären samt konkurrenskraftiga löner.

*Strategiskt mål***Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare**

Kommentar: Målet bedöms som ej uppfyllt. En mindre andel anställda inom grundskolan kan rekommendera Tyresö som arbetsgivare än anställda inom kommunen och barn- och utbildningsförvaltningen i övrigt.

Indikator

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Andel av de anställda som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare*	-	77,00%	39,00%

* Utfallen är inte jämförbara mellan åren. I enkäten 2015 var svarsalternativen ”ja” respektive ”nej” på frågan: ”Kan du rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare?”. År 2016 var frågan utformad som ett påstående: ”Jag skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare”, och svarsalternativen uttrycktes i en skala från 1-5: (1=instämmer inte alls ... 5=instämmer helt). Svarsalternativ 4-5 är positiva.

*Strategiskt mål***Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent**

Kommentar: Målet bedöms som ej uppfyllt. Trenden är att sjukfrånvaron ökar inom grundskolan. Rektorerna har startat ett arbete tillsammans med HR-avdelningen som stöd i att vända utvecklingen.

Indikator

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Den totala sjukfrånvaron inom grundskolan (%)	6,21 %	6,43 %	7,10 %

*Strategiskt mål***Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål**

Kommentar: Målet bedöms som i hög grad uppfyllt. En hög andel anställda inom grundskolan anser att de har önskad sysselsättningsgrad. Andelen är högre än inom både kommunen och inom barn- och utbildningsförvaltningen i övrigt. Fem procent inom grundskolan anger att de gärna skulle vilja arbeta mindre.

Indikator

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016-12
Andel av de anställda som anser att sysselsättningsgraden är anpassad efter deras önskemål	-	92,00%	94,00%

2.2 Uppföljning av uppdrag från kommun- och nämndplan

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden (från kommunplan)

Konkurrensutsättning

Kommunal verksamhet, såväl befintlig som ny, kan med vissa undantag prövas för konkurrensutsättning. Nämnderna ska sträva efter att erbjuda olika alternativ för att ge medborgarna ökad mångfald och valfrihet.

Kommentar: Det finns tre fristående grundskolor i kommunen. Skolinspektionen är tillståndsgivare för de fristående enheterna.

Ekologiska livsmedel

Nämnderna ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel uppgår till minst 30 procent.

Kommentar: Andelen ekologiska livsmedel för verksamhetsområdet 2016 är 28 procent.

Taxor och avgifter

Alla nämnder ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamheternas finansiering.

Kommentar: Avgiften för fritidshem styrs enligt nationell maxtaxa och följer index. Avgiften för fritidsklubb är oförändrad.

Arbeta för ökad lärartäthet i lågstadiet

Kommentar: Uppdraget är genomfört. Förvaltningen har fått del av statsbidraget Lågstadiesatsningen, och det har ökat lärartätheten i lågstadiet. Läsåret 2016/17 beviljades Tyresö 10,35 miljoner kronor i statsbidrag vilket motsvarande drygt 17 årsarbetare.

Genomlys behovet av grundskoleplatser i alla kommundelar

Kommentar: Uppdraget är genomfört. Behovet av grundskoleplatser är genomlyst och nya rutiner är framtagna i syfte att ha bättre framförhållning i

takt med att kommunen växer. I december presenterades en behovsrapport till nämnden.

Inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning

Kommentar: Uppdraget är genomfört. Arbetet kring rekryteringsårshjul är inlett. Medel är avsatt för rekryteringsmässor och annonsering. Bland annat ska vi delta på jobbskolmässan i mars 2017. Arbetsgruppen kommer att arbeta fram material för att marknadsföra grundskolan.

Stärka studie- och yrkesvägledningen

Stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet

Kommentar: Uppdraget är påbörjat. Mötesforum har skapats för att diskutera samt lära av andra kommuner i syfte att stärka organisationen för studie- och yrkesvägledningen (SYV). Skolorna har som mål att arbeta med detta med utgångspunkt i förvaltningens SYV-plan. Verksamhetschef för grundskolan har ett uppdrag att tillsammans med gymnasiet se över och förbättra samarbetet mellan grundskola och gymnasiet för bättre vägledning.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden (från nämndplan)

"En skola för var och en" - inkluderande lärmiljöer

Årligen uppdatera personal och chefer om innehållet och intentionerna i värdegrunden "En skola för var och en", i syfte att säkerställa fortsatt utveckling i inkluderande lärmiljöer.

Kommentar: Uppdraget är påbörjat. I höstens medarbetarenkät genomfördes en kulturmätning som mätte värdegrundens genomsyrande i verksamheten. 60 procent av medarbetarna instämde i påståendet att verksamheten genomsyrades av värdegrunden. Så många som 97 procent av personalen i grundskolan känner till värdegrundsdokumentet.

Uppdatering av dokumentet har skett och implementering och marknadsföring kommer att ske under våren 2017. Nytt är att dokumentet även inkluderar förskolan. Förvaltningen genomför en upphandling av kursledning för implementeringen som riktar sig till målgruppen chefer och förvaltningskontoret. Cheferna ansvarar i sin tur för att implementera värdegrundsdokumentet i sin verksamhet.

Fortsatt arbete med värdegrund och inkluderande lärmiljöer

Förvaltningen fortsätter arbetet med en skola för var och en och inkluderande lärmiljöer.

Kommentar: Uppdraget är påbörjat. Värdegrundsdokumentet är uppdaterat, inkluderar förskolan och går under namnet "En förskola och skola för var och en 2.0". I arbetet med värdegrunden kommer inkluderande lärmiljöer att vara aktuellt som arbetsområde.

Fritidshemmens kvalitet

Förvaltningen påbörjar arbetet med att utveckla fritidshemmens kvalitet.

Kommentar: Uppdraget är påbörjat. Under sommaren 2016 kom två kompletterande delar till läroplanen (lgr11) kapitel 3 för förskoleklassen samt kapitel 4 för fritidshemmet. Under våren 2017 kommer en kompetensutveckling ske till kapitel 3 och 4 för skolläring och berörd personal. Efter kompetensutvecklingen startar kartläggningen för att förbättra fritidshemmets kvalitet i verksamheten.

Förvaltningen tar fram en IT-strategiplan

Förvaltningen tar fram en IT-strategiplan i ett 1-16-årsperspektiv. Informations- och kommunikationsteknik är en del av det livslånga lärandet och ett viktigt pedagogiskt verktyg.

Kommentar: Uppdraget är genomfört. En IKT-strategi presenterades och godkändes i nämnden i december.

Särskilda uppdrag (nämnduppdrag 2016)

Översyn av samtliga styrdokument

Genomföra en total översyn av samtliga barn- och utbildningsnämndens egna styrdokument.

Kommentar: Uppdraget är påbörjat. En kartläggning av alla styrdokument inom förvaltningen är genomförd under hösten 2016. Fortsatt arbete sker under 2017.

Gemensamt mellan nämnderna BUN, SN och GAN

Nedan görs en kort sammanfattning av de gemensamma nämnduppdragen för barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. För mer information, se bifogad rapport, bilaga 1.

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning hos barn och unga

Gemensamt mellan nämnderna BUN, SN och GAN utveckla stödet till barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och deras familjer. Målsättningen är en högre måluppfyllelse i skolan.

Kommentar: Uppdraget är genomfört. En kartläggning har genomförts av nuläget. Styrgruppen bedömer att följande behöver utvecklas: Barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen behöver utreda möjligheten att erbjuda en grundskola med kombinerat boende i Tyresö kommun. Förvaltningarna samverkar idag i gemensamma ärenden och till viss del finns det utarbetade rutiner för detta. Behov finns av att formalisera samverkan kring elever och ungdomar där flera enheter och förvaltningar är inblandade och rutinerna för samverkan behöver utvecklas. Detta arbete behöver sättas igång när vakanser på nyckeltjänster har tillsatts.

Föräldrastöd

Gemensamt mellan nämnderna BUN, SN och GAN besluta om vilket förebyggande arbete och tidiga insatser som Tyresö kommun ska erbjuda samt säkerställa uppföljning och kvalitetsmätning av insatserna. Hitta ett samlat arbetssätt mellan nämnderna där vi varje år gemensamt utvärderar arbetet och beslutar vad som gäller för nästa år.

Kommentar: Uppdraget är genomfört. Två psykologer inom elevhälsan har genomfört föräldrastödsutbildningen ABC (Alla barn i centrum) under hösten 2016. Psykologerna ska utbilda sig till instruktörer och kan sedan utbilda handledare inom samtliga berörda förvaltningar.

Nyanlända elever

Gemensamt mellan nämnderna BUN, SN och GAN skapa en samordnande funktion för flyktingmottagandet. Boendelösningar, återsökning av statsbidrag och samverkan med ideella krafter är exempel på aktiviteter som behöver samordnas.

Kommentar: Uppdraget är genomfört. Kommunen har inrättat en flykting-samordnare som arbetat med boendelösningar, kartlagt och samordnat återsökning av statsbidrag och haft möten med bland annat Röda korset och Tyresö församling.

Gemensamt mellan nämnderna BUN och GAN

Sommarskola

Gemensamt mellan nämnderna BUN och GAN skapa en sommarskola efter årskurs 9 för att bättre förbereda nyanlända ungdomar för gymnasiestudier.

Kommentar: Uppdraget är genomfört. Ett förslag till innehåll och upplägg tillsammans mellan barn- och utbildningsförvaltningen och utvecklingsförvaltningen är framtaget och presenterat för nämndordföranden samt förvaltningschefer.

2.3 Uppföljning av verksamhet och kvalitet

Uppföljning och kvalitetssäkring

Under 2016 genomfördes resultatdialoger där verksamhetschefen för grundskolan tillsammans med rektor och annan personal för en dialog om skolans resultat. Lärare ska två gånger per termin notera i bedömningsstödet Unikum huruvida eleverna når upp till utbildningens mål i de ämnen de läser. Dessa bedömningar, tillsammans med betyg, närvaro- och lärarkvittens, elev- och föräldraenkäter samt nationella prov utgör grunden för samtalen. Samtalen blir en utgångspunkt för skolans systematiska kvalitetsarbete. Varje skola får en sammanställning över resultaten.

Metodstöd för skolans systematiska kvalitetsarbete

Leda för resultat är ett metodstöd för skolans systematiska kvalitetsarbete som är framtaget av SKL. Metoden innebär att ett grundligt analysarbete leder till ett uppdrag med tydliga mål som ges till ett förbättringsteam i verksamheten. Förbättringsteamet, som har den pedagogiska kompetensen, tar fram idéer, väljer vilka åtgärder som ska testas och hur de ska genomföras i verksamheten. Arbetet följs sedan upp med hjälp av mätningar vid överenskomna tidpunkter. Metoden har testats på Hanvikens skola med goda resultat. Beslut har fattats 2016 för att fortsätta utveckla metoden, och förvaltningen ska kunna erbjuda stöd i arbetssättet.

Arbete för bättre processer och arbetssätt i skolan

PRIO (Planering, Resultat, Initiativ och Organisation) är ett forskningsbaserat utvecklingsarbete i Tyresös grundskolor som pågår sedan hösten 2015.

Initiativtagare till PRIO-projektet är SKL, som även utbildat förändringsledare i kommunen. Förändringsledaren arbetar aktivt med en skola under en termin.

Arbetet fokuseras på att förbättra skolans stödprocesser för att kunna lägga mer tid på pedagogiska diskussioner och elevernas ökade måluppfyllelse. Enligt modellen genomför förändringsledaren följande aktiviteter på varje skola:

- översyn av organisationsstrukturen,
- översyn av resursfördelningen, och
- rationalisering av tidskrävande aktiviteter.

Utifrån översynen utformar skolledningen och förändringsledaren i samarbete med personalgruppen ett antal utvecklingsområden, vilka skräddarsys för den deltagande skolan. Ett viktigt moment i PRIO är personalens delaktighet. Under 2016 deltog tre skolor (Sofiebergsskolan, Kumla skola och Strandskolan) i PRIO-arbetet, vilket innebär att totalt fem av 13 skolor har kartlagts. Ett mönster är att möten återkommer som utvecklingsområde. Skolan behöver se över vilka möten som är meningsfulla och vid vilken tidpunkt mötena bör hållas. Det kollegiala lärandet är även ett utvecklingsområde på de flesta skolorna.

Öka elevernas kunskapsresultat genom bedömning för lärande

Under hösten 2016 startade sex skolor kompetensutveckling för lärare inom området bedömning för lärande (BFL). Utbildningen löper över två år och syftar till att stärka pedagogernas förmåga att tidigt utvärdera elevens planerade kunskapsutveckling, samt ytterst göra elever till ägare av sitt eget lärande. Alla skolor ska senast vårterminen 2018 ha påbörjat utbildningen, som sker i skolans egen regi genom samtalsledare.

Uppföljning av låg måluppfyllelse i idrott och hälsa

Med anledning av de lägre resultaten i ämnet idrott och hälsa fick förvaltningen ett nämnduppdrag att utreda orsakerna till detta. Fler nyanlända elever med låg simkunnighet samt att färre flickor på Nyboda skola godkändes lyftes fram som förklaringar. Det främsta skälet till att elever underkänns i ämnet är att de inte närvarar vid lektionerna. Oro inför att byta om och duscha inför andra gör att vissa elever undviker att delta på lektionerna och därmed underkänns.

Infrastruktursatsningar ger förutsättningar för digitala verktyg

Under året har ett projekt genomförts för att effektivisera och kvalitetssäkra administrationen och användande av Ipads. Detta genom en central managerlösning. En liknande används sedan 2012 för Chromebooks, som idag är det mest använda digitala lärverktyget i Tyresö skolor. Projektet har letts av IT tillsammans med RUC, IT-samordnare samt representanter för förskolor och skolor. Denna centrala hantering innebär en förenkling för förskolor och skolor att använda de digitala lärverktygen i undervisningen samt att förvaltningen också ser till att lagar och restriktioner följs för exempelvis Apple-ID.

Medarbetarundersökning 2016

Medarbetarundersökningen genomförs vartannat år inom kommunen. Barn- och utbildningsförvaltningen fick goda resultat 2016. I medarbetarundersökningen följs bland annat tre del-index (motivation, ledarskap och styrning) och ett sammanvägt index som mäter hållbart medarbetarengagemang (HME). HME mäter nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang. Resultatet

2016 var att grundskolan fick ett HME på 79 (av 100), förvaltningen fick ett HME på 80 och kommunen fick ett HME på 79.

Medarbetarindex (MI) speglar arbetstillfredsställelse och bygger på andel positiva svar på alla frågor i undersökningen. Förvaltningen fick ett högre (69 av 100) än snittet för andra organisationer (64 av 100).

Grundskolan hade för få svar för att få ett resultat på Ledarskapsindex (LI), som bygger på andel positiva svar i ledarskapsfrågor för närmaste chef. Förvaltningen fick ett ledarskapsindex på 72 (av 100) vilket är över snittet för andra organisationer (67 av 100), men i linje med kommunen i totalt (73).

Identifierade styrkor inom förvaltningen är: engagerade medarbetare, tillgången till information och mallar, effektiva rutiner, ledarskap närmsta chef.

Områden att utforska: attraktiv arbetsgivare, möjlighet till kompetensutveckling och uppmuntran samt att hinna utföra arbetet på sin ordinarie arbetstid.

Förbättrad service, utveckling av e-tjänster

Fler e-tjänster har utvecklats under 2016 i syfte att förenkla kontakterna och den service som ges till vårdnadshavare. Under året har e-tjänster för ledighetsansökan och ansökan om skolskjuts utvecklats som nya tjänster. Grundskolan har hittills elva e-tjänster där vårdnadshavare kan utföra sina ärenden.

Anmälningar om kränkande behandling

Under 2016 mottog barn- och utbildningsförvaltningen totalt 285 anmälningar om kränkande behandling i grundskolan. Merparten av kränkningarna sker i de lägre årskurserna och oprovocerade fysiska kränkningar har ökat. De verbala kränkningarna har ofta en grov karaktär. Förvaltningen har arbetat med att alla kränkningar anmäls till huvudmannen, vilket har gett resultat och antalet anmälningar är fler än tidigare.

Ärenden hos Skolinspektionen och Barn- och elevombudet

Antalet anmälningar till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet har minskat under 2016. Framförallt anmäls inte kränkande behandling så ofta som tidigare. Främst anmäls elevers skolsituation där vårdnadshavare inte är nöjda med skolans arbete med särskilt stöd. Den uppmaning förvaltningen fått under 2016 är att säkerställa att alla kränkningar anmäls till huvudmannen.

Synpunktshantering

Antalet synpunkter i systemet har ökat mellan 2015 och 2016. Cirka 100 synpunkter handlar om IT-system. En omläggning av konton i skolsystemen orsakade många klagomål från vårdnadshavare på grund av problem med inloggning. Antalet verksamhetsbaserade synpunkter är cirka 50 stycken 2016,

resterande frågor handlar om fakturor, fastighet, skolskjuts och skolval. Fler ärenden än tidigare styrs via synpunktshanteringssystemet och hamnar därmed rätt i organisationen.

Verksamhetsmått	2014	2015	2016
Antal inkomna synpunkter inom grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola	55	75	168

Kvalitetssäkring av interna processer

Förvaltningen har stärkt upp de administrativa processerna kring exempelvis resursfördelning och inrapporterad statistik. Arbetet genomförs i större utsträckning två och två för att undvika fel.

Under 2016 påbörjades det kommunövergripande projektet om e-handel. Målet med e-inköp är att det ska bli lättare att handla rätt och att kommunens inköpskostnader ska sänkas. Antalet beställare bli färre samtidigt som det blir tydligare vilka inköp som omfattas av kommunens avtal.

2.4 Uppföljning av verksamhet och ekonomi

Verksamhetsmått	2014	2015	2016
Grundskola Andel årsarbetare (lärare) med pedagogisk högskoleexamen (kommunal regi)	86 %	86 %	*
Grundskola Antal elever per lärare (årsarbetare) (kommunal regi)	13,2	13,3	*
Fritidshem Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning (kommunal regi)	31 %	27 %	*

Fritidshem Antal elever per anställd i fritidshemmet	13,5	11,0	*
Marknadsandel Andel barn i kommunal skola, förskoleklass	87 %	89 %	89 % **
Marknadsandel Andel barn i kommunal skola åk 1-3	89 %	89 %	88 % **
Marknadsandel Andel barn i kommunal skola åk 4-6	74 %	73 %	72 % **
Marknadsandel Andel barn i kommunal skola åk 7-9	72 %	73 %	68 % **
Marknadsandel Andel barn i kommunal skola åk F-9	79 %	79 %	77 % **

* Resultat ej publicerade på Skolverket.

** Preliminära utfall för 2016 pga. eftersläp i befolkningsstatistik från SCB.

Kommentar

Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen har ökat sedan 2011. Tyresö kommun har en högre andel utbildade lärare jämfört med kommuner med liknande förutsättningar.

Inom fritidshemmen noteras en svag minskning av andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning. Detta ligger i linje med utvecklingen i riket och Stockholms län. En trolig förklaring är att fritidspedagoger är ett bristyrke. Tyresö kommun har en något högre personaltäthet i fritidshemmet jämfört med både riket och Stockholms län.

Resultaträkning för verksamhetsområde grundskola och grundsärskola inklusive fritidshem

Belopp i tkr	2014 utfall	2015 utfall	2016 utfall
Intäkter			
Kommunbidrag	621 983	650 556	694 051
Statsbidrag	7 973	13 397	30 391
Föräldraavgifter	20 100	21 200	22 300
Sålda platser	15 600	19 700	19 700
Övriga intäkter	8 481	9 047	8 499
Summa intäkter	674 137	713 900	774 941
Kostnader			
Personal	-391 466	-407 711	-438 164
Köp av verksamhet	-111 285	-128 431	-138 495
Lokaler	-106 182	-105 219	-108 006
Övriga kostnader	-72 499	-78 392	-97 872
Summa kostnader	-681 432	-719 753	-782 537
Nettoresultat	-7 154	-5 879	-7 596

Kommentar

Intäktsförändring

Kommunbidragen har ökat främst till följd av ökade volymer mellan 2014-2016. Volymprognoserna för både 2015 och 2016 var lägre än utfallet, och totalt över perioden har antalet elever i årskurs 1-9 ökat med drygt 8 procent.

Statsbidragen har ökat över perioden, med riktade satsningar för höjda löner. Karriärtjänster etablerades redan 2014 och Lärarlönelyftet etablerades under hösten 2016. Utöver detta riktade insatser lämnats till att öka pedagogtättheten i fritidshem och lågstadiet. Föräldraavgifterna har ökat något genom indexuppräkning, samt viss volymökning i fritidshem. Antalet sålda elevplatser har ökat något under perioden.

Kostnadsförändring

Personalkostnaden har ökat under perioden med knappt 12 procent. En stor del av ökningen är direkt relaterad till satsningar på lärarlöner (karriärtjänster och Lärarlönelyftet). Ökningen totalt sett är ändå cirka 6 procent högre 2016 jämfört med 2014, om vi justerar för statsbidragen. Två reformer påverkar rörligheten bland lärare. Lärarlegitimation och karriärtjänster har bidragit till ökade lönekostnader. Subventioneringen av arbetsgivaravgiften för unga (födda 1991

eller senare) togs bort under andra delen av 2016, vilket ytterligare är en faktor som bidragit till ökade personalkostnader

Kostnaden för köp av verksamhet har ökat, främst till följd av att fler elever har placerats i skola med behandling i samarbete med socialförvaltningen. Under 2016 var cirka 50 procent fler elever placerade jämfört med 2015.

Övriga kostnader har ökat under perioden. Inom övriga kostnader ingår alla måltider, underhåll av lokaler och inventarier, läromedel, förbrukningsvaror samt personalvård och utbildning.

Driftsredovisning per verksamhet

Tkr	Utfall 2016 Intäkter	Utfall 2016 Kostnader	Avvikelse Resultat
Förvaltningsgemensamt	33 002	29 500	3 502
Återvändarskolan	2 000	1 165	835
Skolskjutsar	5 900	7 690	-1 790
Modersmål (studiehandl)	13 353	13 475	-122
Fritidshem inkl. fritidsklubb	114 843	114 841	2
Förskoleklass	39 400	39 400	0
Grundskola (1-9)	452 220	451 458	762
Grundsärskola (beställare)	24 782	27 776	-2 994
Tilläggsbelopp	28 092	26 182	1 910
Sociodemografiskt tillägg	10 159	10 105	54
Grundsärskola (utförare)	21 603	26 074	-4 471
Totalt beställare	745 354	747 666	-2 312
Verksamhet egen regi	549 201	554 485	-5 284
Nettoresultat VO 2			-7 596

Kommentar

Beställarsidan

Den demografiska prognosen för 2016 visade sig vara optimistisk vad gäller förskoleklass. För grundskolans äldre årskurser 4-9 var prognosen istället för låg. Nyttjandegraden i fritidshemmen årskurs 3-6 blev också högre än prognosen för 2016. Totalt justerades utfallet med +4,4 Mkr från kommunens gemensamma buffert (finansförvaltningen) vid bokslutet.

Kostnader för skolskjutsar blev även detta år högre än planerat. Kostnaden för skolskjuts består av nedanstående tre typer av resor. Där första punkten har normal tillväxt, medan de andra två har ökat markant i kostnader de senaste två åren.

- Ordinarie resa till och från skola vid långa avstånd till närmaste skola, samt transporter inom skoldagen exempelvis till simundervisning.
- Resa till modersmålsundervisning.
- Resa till skola med behandling, där antalet externt placerade ökat med 50 procent från 2015 till 2016.

Inom ramen för tilläggsbelopp avsattes medel för bidrag till nyanlända. Antalet nyanlända elever har minskat under året jämfört med hösten 2015. Bidrag från Migrationsverket har utbetalats för perioderna höstterminen 2015 och vårterminen 2016. Tilläggsbelopp för grundskolan visar ett underskott, om vi justerar för bidrag för nyanlända.

Grundsärskolans underskott beror bland annat på att behovsbedömningen för grundsärskolan var för svagt underbyggd i samband med budget. Även grundsärskolans utförarsida i de yngre åldrarna (årskurs 1-6) visar underskott. Under året har utförarsidan redovisats som en resultatenhet, som förberedelse för skarpt läge 2017. Särskolans utförares resultat för 2016 ska inte föras över till 2017. Stimmets särskola visar underskott främst på grund av kraftigt ökade personalkostnaden och höga lokalkostnader.

Verksamheter i egen regi

Totalt sett visar kommunens enheter underskott på 5,3 Mkr. I detta ingår en ökning av semesterlöneskulden på 0,9 Mkr och avgångsvederlag på 1,2 Mkr.

En tredjedel av enheterna visar ett positivt resultat. En tredjedel visar något negativt resultat som kan vägas upp av de enheter som har positivt resultat. Fyra enheter har ett pågående utvecklingsarbete för att nå balans i ekonomin. Av dessa visar en enhet, Nyboda skola, ett förbättrat resultat under sista kvartalet. Även Krusboda skola visar ett försiktigt optimistiskt läge inför 2017 då elevantalet ökat och personalkostnaderna sjunkit under hösten.

Dalskolan och Kumla skola har ännu inte kunnat visa något positivt trendbrott. Arbetet fortsätter under våren för att anpassa organisationen till de ekonomiska förutsättningarna. Erfarenheten är att det tar cirka tre år att vända en negativ trend.

3 Uppföljning av riskhanteringsplan

I 2016 års nämndplan identifierades fem risker som har arbetats med under året. De tre första riskerna var kopplade till medarbetarnas arbetsmiljö och har bedömts som höga risker utav många av skolorna i den årliga arbetsmiljöutredningen; arbetsbelastning, luftkvalitet och buller.

I skolornas fysiska skyddsrom ingår frågor om arbetsplatsens utformning. På arbetsplatsträffar (APT) och inför den årliga utredningen som sker enligt rutin har medarbetarna möjlighet att ta upp frågor om arbetsmiljö. Verksamheten genomför rondens tillsammans med skyddsombud och även representant från fastighetsavdelningen kan kallas in för att delta. Efter genomförd årlig utredning genomförs enhetens årsplan för arbetet med arbetsmiljöarbetet. Rutiner för detta arbete har under 2016 förtydligats. Medarbetarenkäten visar en positiv utveckling gällande hur många inom förvaltningen som anser att de hinner göra ett bra arbete på ordinarie arbetstid (från 48 procent 2013 till 51 procent 2016). Ingen separat enkätuppföljning har genomförts i grundskolorna för att följa upp detta ytterligare.

Området mobbning och kränkande behandling bedömdes även kräva kontrollinsatser. Under året har alla områdena i läroplanen arbetats in i målkedjan och så även i kvalitetsuppföljningen. Mobbning och kränkande behandling är en del av läroplanens område trygghet och arbetsro. Enheterna arbetar med insatser i likabehandlingsarbetet enligt följande årshjul: utvärdering (maj/juni), revidering, kartläggning och kommande insatser (augusti/september).

Under 2016 har ett omfattande utvecklingsarbete skett kring styrningen av verksamhetsområdet. De nationella målen ingår från och med 2017 i målkedjan i nämndplan. Syftet har varit att väva in såväl kvalitetsarbetet som målstyrningen i ett och samma system. De största förändringarna är att verksamheten skriver sina planer per läsår och inte kalenderår. Enheternas planer har även fått ett förändrat innehåll och gått från en beskrivande enhetsplan till en aktivitetsstyrd och framåtsyftande aktivitetsplan. Aktivitetsplanerna följs upp inför varje tertiärrapport och knyts samman med verksamhetsplanen. Processen hanteras digitalt i ett beslutsstödssystem där måluppfyllelsen bedöms, vilket ger förutsättningar för enheterna att ge tidiga signaler om måluppfyllelse.

4 Sammanfattande slutsatser utifrån analysunderlag

4.1 Slutsatser

- Under 2016 har grundskolan haft en hög uppfyllelse av såväl mål som särskilda uppdrag.
- Grundskolan når höga resultat för det strategiska målet att Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner. Eleverna har höga kunskapsresultat. Meritvärde, andel behöriga till gymnasiet samt andel elever med fullständiga betyg har haft en positiv utveckling de senaste åren. Något sämre resultat när det gäller elever med fullständiga betyg vårterminen 2016 (3,5 procentenheter lägre än föregående år). Även områdena delaktighet och trygghet visar ökande eller stabila resultat.
- Grundskolan når inte lika höga resultat vad gäller det strategiska målområdet attraktiv arbetsgivare. Trenden är att sjukfrånvaron ökar inom grundskolan och att lägre andel medarbetare inom grundskolan kan rekommendera Tyresö som arbetsgivare, jämfört med kommunen och barn- och utbildningsförvaltningen i övrigt.
- Grundskolan når inte lika höga resultat vad gäller det strategiska målområdet god och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter. Förvaltningen arbetar intensivt med åtgärder på flera nivåer inom det strategiska målområdet god hushållning och effektiva verksamheter; förtydligande av budgetprocessen, förändrat budgetarbete, tät uppföljning och analys av verksamhet och ekonomi samt en tydligare kravställning om en budget i balans för hela verksamhetsområdet.
- Kvalitén i den löpande verksamheten bedöms som god. Många processer har satts igång under 2016 som syftar till att kvalitetssäkra styrning och uppföljning av verksamheten. Metodutveckling för förbättringsarbete och ökat stöd för att effektivitetssäkra verksamheten i grundskolan har arbetats med under året. Förändringsarbete tar tid och effekterna syns som oftast efter ett par år.

4.2 Prioriterade områden att arbeta vidare med

- **Värdegrundsarbetet** måste ges fortsatt prioritering i arbetet. Många medarbetare känner till förvaltningens värdegrundsdocument, men endast 60 procent anser att arbetsplatsen genomsyras av värdegrunden. Nämnduppdraget att uppdatera chefer personal om innehållet i "En förskola och skola för var och en 2.0" gäller över mandatperioden.
- Ett arbete med att stärka **helhetssynen och förtroendet** mellan verksamhet, förvaltningsledning och kommunledning bör ges prioritet. Utvärderingen av omorganisationen och medarbetarundersökningen pekar på behovet. Ett sätt att arbeta med detta inom förvaltningen är tätare verksamhetsbesök av

förvaltningsledningen och ett förtydligande av verksamhetsstödet som finns på förvaltningen.

- Organisationsutredningen och utvärderingen visade på risken att organisationen tappar **helheten 1-16 år**. Ett arbete för att stärka perspektivet 1-16 år bör initieras för att skapa helhetssyn i organisationen.
- Under 2016 har en **IKT-strategi** arbetats fram som första steg för en ökad digitalisering i grundskolan. Aktiviteter kopplade till strategin måste prioriteras om strategin ska få genomslag. Satsningarna kommer att kräva tid och resurser.
- **Attraktiv arbetsgivare** är ett strategiskt målområde som måste ges prioritet för att vända den negativa trenden. Många parametrar spelar in för att grundskolan ska upplevas vara en attraktiv arbetsgivare; kollegialt lärande, likvärdighet, möjligheter till kompetensutveckling, medarbetares förutsättningar, ledarskap och arbetsmiljö är bara några aspekter.
- God hushållning och effektiva verksamheter är ett strategisk målområde. För fortsatt **kvalitetsutveckling** måste fortbildningsinsatser prioriteras för att säkerställa att verktyget, beslutsstödsystemet BeStyr, kan användas för fördjupande analys- och förbättringsarbete.
- **Lokalstrategiarbetet** måste ha ett fortsatt fokus. Behoven förändras över åren och med en god framförhållning inför förändrade behov kan resurser användas effektivt. Utvärdering och uppdatering av framtagna plan för lokalbehov ska ske årligen. Översyn av principen för finansiering av nya lokaler bör genomföras.
- Översyn av principer för **resursfördelning** utifrån bidrag på lika villkor bör också ske.